

ի վաճառ, հաճելի ժամեր անցուց, և համեստ ճաշով մը պատուուեցաւ: — Պատշաճօրէն զեղեցիկ եղած է նաև մեկնումը:

Ազգասիրական այս շրջանին մէջ, մեր բոլոր բրտնաջան գործիչներուն՝ առողջութիւն և գերամեծար իմաստութիւն կը մաղթենք, մինչ ամէն դասակարգի անձանց, եռանդուն գործունէութիւնը տեսնելով, չենք երկայնիւր թէ « ժիւ ջանքը պիտի յաղթէ ամէն դժուարութեանց » և բախտ պիտի ունենանք, ոչ շատ ուշ, ազատաշունչ Հայաստանի պայծառ արեւն սղջունելու:

*
* *

Տեար ՅԱԿՈՒ ԲԲԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ Հապէշիստանի փողերանոցին պետեր — Ծ Ապրիլ — տեսութեան գալով, ի նշան իւր սրտին գոհունակութեանը, վեհանձնօրէն նուիրեց Միաբանութեան հազուագիտ ոսկի մը, որ է « Հապէշիստանի Զովտիթա կայսրուհիին թագադրութեան առթիւ օտար բարձրաստիճան անձնաւորութեանց նուէրի համար ձուլուած եթովպիական ոսկի »:

Պարոն ԿԱՐԱՊԵՏ ԳԱՂՃԵԱՆ, նախկին աշակերտ Մուրատ — Թափայէլեան վարժարանի վեհնետկոյ 1885-86 թուականին թուարանական բարձրագոյն ընթացքն գովութեամբ աւարտելէն յետոյ, երեսուն տարիներէ աւելի Պարիզի, Ղոնտրայի և Պետրոգրատի Դրամատոսնց մէջ պատիւով վարած է պաշտօններ, ցոյց տալով արտաբայ կարգի կազմակերպիչ ընդունակութիւն: Պատերազմէն առաջ նա կը վարէր Օտեսասայի Թուս-Ասիական Բանկի մասնաճիւղի Տեսչի պաշտօնը: Այսօր նա իւր մեծ տաղանդով և տարիներու փորձով ձեռք բերած հմտութիւնով տնտեսական դրամական գործառնութեանց մէջ շատ կարեւոր ծառայութիւն կընայ մատուցանել նորակազմ Հայրենիքին, ուստի մեծ վրաստահութեամբ կը յանձնենք Հայկական Հանրապետութեան բարձրագոյն ուշադրութեան:

Հ. ԳՐԱՍ. ԱՅՏԵՆԵԱՆ

ԱՏԱ ՆԵՎՐԻ

Կ'ԱՆՅՅՆԻ ՓԱԿՈՒԱԾ ՍՐԱՀԷՆ

Կ'անցնի փակուած սրբահէն
Մըռայլ սարսուռն ըստուերին,
Կը հեծկըլտան ոգեւորուած ըստեղներն,
Ո'վ Նիշէ, քու մատներուդ տակ ըսպիտակ.
Ու դուն ճերմակ ես հագուած
Ինչպէս ցընորք մը: — Նուագէ: —

✽

Ո'վ Տըժգոյն, ո'վ Տըժգոյն, գիտեմ որ ընդհուպ
Պիտի մեռնիս. գի հագն երբ
Քեզ կը նեղէ, կը քաշես քու շրթներդ
Կըտաւ վարդ ներկըս: Դուն լիս խօսիւր ինձ, կ'երգես.
Չեմ տեսներ ես քու գէմքըդ, չեմ տեսներ ես
Քու աշտընդդ երագուն,
Ուր կը նուազի գորովի տենչ մ'ըզմակաթ,
Ուր միշտ կաթիլ մ'արցունք կարծես կը դողայ.
Կը տեսնեմ զգետող ըսպիտակ,
Երկայն մազերդ մետաքս,
Եւ ես կը զգամ որ քու հոգիդ, քու հոգիդ
Խաղերուն մէջ կը թըրթըռայ, ո'վ Նիշէ:

✽

Բեթովէնն է: — Երբ կը ստեղծէր անիկա
Դաշնակութիւնը չըքե՞ր
Դուն դեռ չէիր ապրեր, Նիշէ, եւ ոչ ես.
Արուեստագէտն ինչ որ սակայն կը ստեղծէ՝
Կ'ըմպէ աշխարհն համօրէն.
Ձայն կ'ընէ իր իսկ մարմինն, իր իսկ արինն.
Եւ արդ ամէն խօսք՝ բառէ աւելի
Իսթըրտութիւնն այս կ'ըսէ
Ինչ որ կը զգաս դուն, ինչ որ ես: — Նըւագէ:

✽

Կը պատմէ ծանր դաշնակն
Անիտու աւեր զեղաղէ մարմինիդ՝
Յաւն մաշած ու ծիրաճ.
Մեռելի չուող առուգութիւնդ կը պատմէ,
Կը պատմէ թէ հարս մըն ես,
Կը պատմէ թէ մայր մըն ես,
Ու քու մանկիկըդ կը մընչէ անուշակ
Նախկին բառերն, եւ թէ իրեն համար դուն
Կեանքին կառչած կը մընաս...

կը պատմէ ծանրը դաշնակն
 Որ մինչ կ'անցնիս կ'երթաս դուն
 Սէրն աշխարհի մէջ թողլով,
 Ես պիտ' ասարիմ չըտիրուած:
 Դեռ քսած տարի, երսուն տարի տակաւին
 Պիտ' աշխարհի մէջ քաջքընեմ, ո՛վ Նիշէ,
 Կեանք մը աքխուր միայնիկ...
 Եւ զի քեզ սէրը կը կանչէ, ապրէ՛ դուն,
 Ու թող որ ես մենախմ անոքս, անտէրունչս...

✽

Բայց չես չըրջեր զլուսըդ դուն,
 Չեմ տեսներ ես քու դէմքըդ, չեմ տեսներ ես
 Փու աշուրներդ երազուն,
 Ուր կը նուաղի զըզուանքի տենչ մ'ըղձակաթ,
 Որ միշտ կաթիլ մ'աքցունք կարծես կը դողայ—
 Ես մարդկայինս՝ զանաամած՝
 կը համբուրեմ ճերմակ ըզգեստդ, ո՛վ Նիշէ՛

Աստուածային, որ պիտի վաղը մենիս:
 Ծանրը դաշնակը կ'ըսէ.
 Դուն որ կը ծնաս աշխարհում, սէր կը հայցես,
 Մի՛ ժամանակ կորսնցնենք, մի՛. սիրէ՛,
 Տանջուողն՝ անյոյսը սիրէ՛.
 Դուն որ տըկար՝ մենիկ ես,
 Տըկարներուն, մենիկներուն համար դուն
 Եղիր ուժեղ եւ հըզոր.
 Ըրէ՛ որ մահը ջրբախ
 Փոսը բանայ մարմնոյդ, հոգիդ՝ բաժնուած
 Երբ սարսըռուն պատաններու, եւ լուծուած
 Լուսափըթիթ հիւլէներու անհամար,
 Ըլլայ արդէն համբուրած
 Քաղցր հոգիները մենաւոր՝ որ կու լան
 Երկրի վրայ. սիրէ՛ դուն, սէրն անհուն է,
 Վաթնեզի ցաւն անհուն է:

(Մորիկոմբ)

Թրգմ. Հ. ԱՍԵՆՆ Գ. ՂԱԶԻԿԵԱՆ

Թ Բ Թ Ո Ւ Մ Ա Յ Ո Ղ Ա Յ Ա Ւ Ն Ե Ր

Անգամ մ'ալ լսեցէք եւ տեսէք ցաւերս ուր լցուած
 ես ամէն դառնութիւնները ուշխարհիս:

Եղբայր, ինծի դարձեալ նոր վերցիր կ'ուզեն տալ,
 Ընէք ինծի, սրտիս վրայ խոցելու առի ծագ:

Մահը փռա մարմնովը փարեցաւ ինծի: Ամբար չուք
 Ըրէք, կրակ է ինկած սրտիս մէջ:

Դանդաղ ռեթերներ մէկ մէկ կ'ափրկեի, անոնք աւելի
 էին քան աւերակները անտառին:

Խաղաղութիւն քարոզեցին, դարձեալ վիշտը մեզ
 գիմարեց, մեզի մեր միսիւրին մէջ թաղեցին:

Ես սուգի ուղին բռնեցի, կրակ տառերով արգարու-
 թեան խզիւն վրայ ցաւերս քանդակեցի:

Ո՛վ նահապանները ցեղիս, երբ ձեր շիրմին առջեւ
 ձեռք զննեամած, կը զգամ թէ ինչ է հմայքը նայ
 հաւատքին:

Տաւրուս ուղևորին մէջ բանտուած, յիշեցի նայրե-
 նիքիս կըլկըլուրն ուր կաթնաղբիւրը կարմիր էր ներ-
 կուած:

Եղբայր, եթէ անգամ մը ես քեզ գիմարեմ մահը,
 Ընէ որ մայրիկին խոզիկին մէջ հառաչելու շունչ չէ
 ձեռքս:

Նշաւուն ուր ցեղիս բազմը կ'երազէի, անոր զեկը
 դարձեալ մանուան ձեռք է անցած:

Յիշերս մէկ մէկ կ'զան կորիսն առաջուր, ալիս
 Բնչկէս կարիւրի է դժբաղդութիւնը տունէն դուրս հանել:

Տատարան ինչպէս չի լայ, երբ իր բոյնն է աւեր,
 տարին մէջ կանանչ աղբիս մը չէ ձեռքեր:

Իբրեւ անձեք սեւ ճակատազրին. յոյսը մեզ խաբեց,
 բազմը մեզ մուրցուց, մահը մեր ոստանին բանալին
 կտորեց:

Հոն ուր արեւը կը ծագի, ապրիլի ծագիկ մը չի քա-
 ղած, խաչի ճամբուն ծայրը մահը մեզ գրկեց:

Կունկ, մեր Գողգոթային ուղին երկար է, խիստ
 երկար, թողիքովդ մի լափեր շուտով. կը յոգնիս:

Արեւելքի զաւակ, առուդ կրակ է ինկած, բայց դուն
 արեւածաղիկ պէս դարձեալ Արեւուն կը դառնաս:

Ազատութիւն, քեզ դանկու համար հազար քիւր
 կամորշներ կտրեցի, դուն արեւուն շափ հզոր, քեզ մե-
 տէն դիտեցի, աչքս կուրցուցի:

Կատրիս անիւները կտորեցին, դառախի համբան ցոյց
 տուին... Կեղծի ինչ փոշի շողալով ուղին:

Ո՛հ ինչ նշանութիւն... սպաննացող խոսքերով ոճրա-
 դործին ձեռքերը փորձեցին զերբանի մէջ փակել եւ
 արցունքներով ցեղիս նրգնը մարել:

Ինչպէս մոռնալ դանիւններուն ռեթերն անպատում
 Սրբութիւնով քննաւոր ցեղիս շրիթները ողբեցին:

Ծաղիկներու անոյշ կաթով զանգուած սուրբ մեռնող
 նուրբներու զանգուարներուն քանցին:

Օրհնակ խաչմանները ոսկեկաւ, շամբուշներուն ծուփ
 ծուփ ծիծերուն վրայ շարք ձգեցին: